

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.V.21.210/2021/2.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia előadó bíró

Dr. Puskás Péter bíró

A felperes:

felperes1

A felperes képviselője:

ügyvédi iroda dr. Marján István ügyvéd)

Az alperes:

alperes1

Az alperes képviselője:

jogtanácsos kamarai jogtanácsos

A per tárgya:

Kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Kaposvári Törvényszék 2.Pf.20.132/2021/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kaposvári Járásbíróság 11.P.21.363/2019/20-I.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A le nem rótt 317.300 (háromszáztizenhétezer-háromszáz) forint eljárási illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] A felülvizsgálati kérelem alapjául szolgáló tényállás szerint a cég1, mint támogató a program keretén belül „Komplex programmal segítettő leghátrányosabb helyzetű kistérségek üzleti infrastruktúra fejlesztése (..1.1./F)” tárgyú pályázati felhívást tett közzé. A

felzárkózásra irányuló program többek között a foglalkoztatási kapacitások fenntarthatósága, illetve mérsékelt bővítése érdekében a versenyképesség és annak egyik fő elemeként a termelékenység fokozását célozta. A felperes a benyújtott pályázatában olyan projekt megvalósítását vállalta, amelynek célja a vállalkozás működési helyszínéül szolgáló infrastruktúra fejlesztésével az üzleti környezet javítása, a telephely modernizációja, a társaság versenyképességének megőrzése és további erősítése, a foglalkoztatottak megtartása, tőkeellátottság növelése.

[2] Az alperes jogelődje a pályázati kiírás és a benyújtott pályázat alapján 2010. február 22-én támogatási szerződést kötött a felperessel. A támogatási szerződés alapján a felperes 13.575.766 forint támogatásban részesült. A szerződés 4. számú mellékletében a rögzítettek szerint vállalatot tett a megtartott munkahelyek száma vonatkozásában. A vállalási időszak 2010. október 20-tól 2013. december 31-ig tartott.

[3] A zárótámogatási jelentés elkészítését követően a felperessel szemben szabálytalansági eljárás indult. Az alperes a szabálytalansági eljárást a 2018. szeptember 26-án kelt határozatában szabálytalanság megállapításával zárta le, mert a megtartott munkahelyekre tett vállalat nem teljesült. A 2018. október 30-án kelt határozatában megállapította, hogy a felperes a szabálytalansági döntéssel szemben nyitva álló jogorvoslati határidőn belül jogorvoslati kérelemnek minősülő dokumentumot nem terjesztett elő. Az alperes intézkedett a támogatás és a kamatok (összesen 17.355.915 forint) visszaköveteléséről. A felperes részletfizetési megállapodást kötött a cég2 és megfizette a visszakövetelt összeget.

[4] A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 318. § (1) bekezdésére, 339. § (1) bekezdésére és a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 92. § (1), (2), (4) bekezdésére, 93. § (3) bekezdésére alapított keresetében kötelezni kérte az alperest 17.379.159 forint és késedelmi kamata megfizetésére. Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 15.865.396 forint és késedelmi kamata megfizetésére kötelezte; egyebekben a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság ítéletével – azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással – helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[6] A jogerős ítélet indoklásában foglaltak szerint a perbeli támogatási szerződésre alkalmazni kellett a Rendelet 33. és 34. alcímében foglalt rendelkezéseket. A döntés szempontjából a Rendelet szabálytalanság kezeléséről szóló 34. alcímének volt jelentősége. A támogatási szerződés elválaszthatatlan részét képező általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) 2012. évi módosítására tekintettel a megtartott munkahely indikátor vonatkozásában az FTE értéket kellett alapul venni. A felperes azért, hogy nem érte el a vállalat indikátor értéket, megszegte a pályázati felhívás C5 pontjában, a támogatási szerződés 3.4. pontjában, az ÁSZF 9.1.K és N pontjában foglaltakat.

[7] A felek között nem volt vitás, hogy a vállalat telephelyfejlesztési és bővítési infrastruktúrális beruházások megvalósultak, míg a megtartott munkahelyek tekintetében csak 91,28 %-os teljesítés történt. A pályázati felhívásban és a támogatási szerződésben foglaltak szerint a foglalkoztatottak számának megtartása és növelése volt a támogatási szerződés egyik célja, a másik célja pedig az, hogy mindezeket az eredményeket a pályázó telephely fejlesztéssel járó beruházások útján valósítja meg. A támogatási szerződés nem teljesítően hiúsult meg, az abban megfogalmazott részcélok egy része teljesült, így az alperes által alkalmazott elállás jogkövetkezmény nem tekinthető a jogszabály szerint arányos szankciónak.

[8] A jogerős ítélet értelmében a Rendelet 94. § (4) bekezdése szerint a jogkövetkezményt úgy kell megállapítani, hogy igazodjék a szabálytalanság súlyához. Az adott esetre analóg módon alkalmazható volt a Rendelet 80. § (6) bekezdésében írt számítási módszer, mivel azzal kiszabható a preventív arányos és méltányos szankció. E számítással azonos végeredményre lehet jutni úgy is, ha a megvalósult teljesítés arányát figyelembe véve történik a visszafizetés összegének kiszámítása. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen számolta ki a szabálytalanság súlyához igazodó szankció mértékét. A felperes ennek megfelelően csak 1.513.763 forint megfizetésére volt köteles. A megfizetett összegből ezt levonva 15.865.396 forint adódik, amit az alperes köteles a felperesnek megfizetni.

[9] Az alperes a jogerős ítélet ellen felülvizsgálattal élt, és a felülvizsgálati kérelmével együtt kérelmet nyújtott be a felülvizsgálat engedélyezése iránt.

[10] A felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetet elutasító határozat hozatalát kérte. A másodlagos felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult.

[11] Arra hivatkozott, hogy a szabálytalanság súlya olyan kérdés, amelynek megítélése során a felek szerződésének tartalma, az ÁSZF és a jogviszonnyal kapcsolatos szabályozók vehetők figyelembe. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a szabályozókban írtak ellenére, azokat félreértelmezve oszthatónak tekintette a felek által meghatározott kötelezettségeket. Figyelman kívül hagyta a támogatás valós céljait. A felek részéről nem volt vitás, hogy az infrastruktúra fejlesztésének a foglalkoztatottság megtartásához kellett volna hozzájárulnia. A felperes a támogatási összeget számszerűsíthető eredmények elérése érdekében volt jogosult és köteles felhasználni. A megtartott munkahelyek száma azonban nem teljesült a szerződésben vállaltak szerint. E szabálytalanság esetén az elállás helyett más jogkövetkezmény nem alkalmazható, mert az a pályázati felhívás céljaival lenne ellentétes. A pályázati felhívás részét képező útmutató meghatározta azt a feltételt, amely alapján eldönthető, teljesítettnek tekinthető-e az indikátor. Ez alapján a teljesülés feltétele az volt, hogy a munkahelyek számának tényértéke nagyobb vagy egyenlő legyen a bázisértékkel. A feltétel jellege okán nem lehet részteljesülési arányt meghatározni, így az analóg módon alkalmazott számítás sem értelmezhető. A munkavállalókra vonatkozó vállalás be nem tartásával a finanszírozás alapvető célja hiúsult meg, amelynek következménye nem lehet más, mint a teljes támogatási összeg visszafizetése.

[12] Az alperes álláspontja szerint a felülvizsgálat a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján engedélyezhető.

[13] Előadta, hogy országos hatáskörrel jár el a felperes pályázatával érintett Operatív Programok tekintetében a támogatási jogviszonnyal kapcsolatban keletkezett perekben, ezért tapasztalattal bír a különböző illetékességi területen eljáró bíróságok jogviszonnyal összefüggésben hozott döntéseiről. Mindezek alapján állítja, hogy az egyes illetékességi területen eljáró bíróságok a támogatási jogviszonnyal kapcsolatos perekben nem képviselnek egységes joggyakorlatot, amellyel jogbizonytalanságot teremtenek és az irányadó szabályozókban rögzítettektől eltérő álláspontjukkal jogszabálysértő módon avatkoznak be a felek jogviszonyába.

[14] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 26.P.26.281/2019/3. számú ítéletében nem értett egyet a per felperesének az arányosság követelményére vonatkozó érvelésével. Megállapította, hogy a felperes nem tartotta be a munkavállalókra vonatkozó vállalásait, így a finanszírozás alapvető célja hiúsult meg, amelynek csakis a teljes támogatási összeg visszafizetése lehet a következménye. Nem fogadta el a bíróság a per felperesének a szerződésszegésre vonatkozó kimentéssel kapcsolatos okfejtéseit sem. A Pesti Központi

Kerületi Bíróság ítéletét a Fővárosi Törvényszék a 117.P.632.269/2020/5. számú ítéletével – a Pp. 383. § (2) bekezdés első fordulátát, 386. § (4) bekezdését alkalmazva – helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű és teljeskörű mérlegelésével helyesen rögzítette a tényállást, amelyből levont jogkövetkeztetéseivel, érdemi döntésével és annak kifejtett indokaival a másodfokú bíróság egyetértett, ezért az indokok szükségtelen megismétlése nélkül csak visszautalt az elsőfokú ítéletben foglaltakra. A másodfokú bíróság a fellebbezésre figyelemmel hangsúlyozta: a szerződésszegés objektív jogkövetkezménye volt a támogatási szerződéstől való elállás. A Miskolci Törvényszék az elsőfokon jogerőre emelkedett 13.G.40.137/2018/29. számú ítéletében ugyancsak megalapozatlannak találta a kereseti kérelmet. Álláspontja szerint is a támogatási konstrukció alapvető célja a foglalkoztatás megtartása, növelése volt, ezért a szabálytalanság a projekt megghiúsulásában áll.

[15] Az alperes szerint a jelen esetben a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége azért indokolja a felülvizsgálat engedélyezését, mert a felülvizsgálattal támadott másodfokú határozat „felülírja” a Rendeletben rögzített önálló eljárási és jogorvoslati rendet, a szabálytalansági eljárások több éves szervezeti működését kérdőjelezi meg, ezzel esetlegesen hivatkozási alapot teremtve a támogatások szabálytalan felhasználásából eredő jogkövetkezmények elkerülésére. A támogatási jogviszonyban a támogatót jogszabályokban rögzített ellenőrzési és szankcionálási jogkörök illetik meg, amelyek visszatartó ereje által biztosítható, hogy a kedvezményezett szerződés- és jogszabályszerűen használja fel a támogatást. A kedvezményezettet a szerződés megszegése esetén a jogkövetkezmények viselésének kötelezettsége terheli. E szabályok nem öncélúak, hiszen a szabálytalan felhasználással érintett összegek nem számolhatók el a forrást biztosító Európai Unió felé, a visszafizetés elmaradása esetén pedig a támogatót – végső soron a központi költségvetést – terhelik. A szabálytalanság gyanúja esetén a szabálytalansági eljárás megindítása és elállás esetén a már kifizetett támogatási összeg visszakövetelése az alperes jogszabályi kötelezettsége.

[16] A Kúria kiemeli, hogy a felülvizsgálat engedélyezése körében is érvényesül a Pp. 2. § (2) bekezdésének az a szabálya, amely szerint a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.

[17] A Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján a Kúria akkor engedélyezheti a felülvizsgálatot, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása miatt indokolt.

[18] A Kúriának a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK véleményben (a továbbiakban: PK vélemény) adott értelmezése szerint a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pont első fordulata alapján a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében akkor engedélyezhető a felülvizsgálat, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban – ideértve a Legfelsőbb Bíróság által 2012. január 1-jét megelőzően meghozott és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 195. § (1) bekezdésében foglaltak szerint továbbra is „alkalmazható” irányelvben, elvi döntésben, kollégiumi állásfoglalásban vagy a kollégiumi véleményben értelmezett jogkérdéseket is – a Kúria jogegységi határozatban vagy az általa a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (BHGY) közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy az eltérő bírói döntés megismétlődésének (ezáltal a jogegység megbomlásának) a veszélye áll fenn. Ha a fél erre az engedélyezési okra hivatkozik, az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket az engedélyezés iránti kérelmében egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – meg kell jelölnie. A fél kizárólag másodfokon jogerőre

emelkedett vagy legfelsőbb bírósági döntésekre hivatkozhat engedélyezés iránti kérelmében, kizárva ezzel annak lehetőségét, hogy a nem végleges, a perorvoslati bíróság hatására utóbb változó ítéletek alapozzák meg a felülvizsgálat engedélyezését.

[19] Az alperes az engedélyezés iránti kérelmében egyetlen másodfokon jogerőre emelkedett határozatra hivatkozott, ezzel azonban nem igazolta eltérő joggyakorlat fennállását, mivel annak megállapításához egymással ellentétes jogi álláspontot tartalmazó határozatok szükségesek.

[20] A hivatkozott másodfokú ítéletben a bíróság nem érintette az arányosság követelményét [Rendelet 90. § (4) bekezdés]. A fellebbező fél ugyanis a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés *c)*, *d)* pontjában jelölte meg, és az elsőfokú bíróságnak a lehetetlenülés körében kifejtett álláspontját, valamint azt az elsőfokú ítéleti megállapítást vitatta, miszerint a Ptk. 318. §-ában szabályozott szerződésszegésért való felelősség kizárólag kártérítési felelősség esetén irányadó. A támogatási szerződésben vállalt cél teljesülésének hiányát elismerte, azonban arra hivatkozott, hogy mindent megtett a munkavállalók megtartása és alkalmazása érdekében, ezért a szerződésszegésért való felelősségre alkalmazandó Ptk. 318. és 339. §-ára tekintettel mentesül. Jóhiszeműen, az alperessel együttműködve, kellő gondossággal járt el, így nem terheli felróható magatartás. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet csak ebben a körben bírálhatta felül. Nem vizsgálta, hogy a szabálytalanság kihatott-e a teljes szerződésre, a jogkövetkezmény igazodott-e a megvalósult szabálytalanság súlyához. A fellebbezésre figyelemmel azt hangsúlyozta, hogy az elállás objektív jogkövetkezmény, ezért a jogvita elbírálása során nem volt jelentősége, milyen súlyú volt és mi okozta a szerződésszegést, amely alól a jogszabály kimentési lehetőséget nem biztosít.

[21] A Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontja második fordulatainak alkalmazását megalapozó körülményekre az alperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében nem hivatkozott.

[22] A PK véleményben adott értelmezés szerint a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontja alapján akkor engedélyezhető a felülvizsgálat, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt indokolt.

[23] A jogerős ítélet felülvizsgálata e jogszabályi rendelkezés első fordulata szerint akkor lehetséges, ha a felülvizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat. A rendelkezés második fordulatainak megfelelően pedig a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége miatt indokolt.

[24] Az alperes a felülvizsgálati kérelemben megsértett jogszabályi rendelkezésként jelölte meg a Rendelet 92. §-át, de a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag nem írta körül, és az arra vonatkozó jogi álláspontját sem fejtette ki, ezért a felülvizsgálati kérelme ebben a részében a Pp. 272. § (2) bekezdésében és a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK véleményben foglaltakra figyelemmel érdemi vizsgálatra alkalmatlan. Olyan hivatkozás alapján, amely az érdemi felülvizsgálat körében nem vizsgálható, a felülvizsgálat nem engedélyezhető (BH2021. 136). Az alperes engedélyezési kérelmében előadottak alapján nem állapítható meg, hogy a jogerős ítéletben felvetett jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutatna. Az alperes nem állította az ügyben felmerült jogkérdés nagyszámú előfordulását. Nem igazolta, hogy a jogalanyok széles körét érinthé az adott ügy, továbbá nem fejtette ki, hogy pontosan milyen jogsértő gyakorlat folytatására ösztönözhet. A csekély jelentőségű, a gyakorlatban kis számban előforduló jogkérdés esetén a felülvizsgálatot nem indokolt engedélyezni.

[25] Az alperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében előadottak alapján a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjában foglalt követelmények – figyelemmel a hivatkozott PK véleményben írtakra is – nem teljesülnek.

[26] A Kúria mindezekre tekintettel a Pp. 411. § (1)-(2) bekezdése szerint megtagadta a jogerős ítélet felülvizsgálatát.

[27] Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[28] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2022. január 13.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró